

Bijlage bij het hoorcollege *Het nieuwe van de oudheid*

HET NIEUWE VAN DE OUDHEID

EEN HOORCOLLEGE OVER
DE KLASSIEKEN IN ONZE
MODERNE MAATSCHAPPIJ

Door Ineke Sluiter

Inhoudsopgave

[Ineke Sluiter](#)
[SG Leiden](#)

College 1. Generaties: ouders en kinderen, van Homerus tot Euripides' Medea

- [H1. Ankeren](#)
- [H2. Ouders en kinderen in de Ilias en Odyssee](#)
- [H3. Een moordmoeder: Euripides' Medea](#)

College 2. Groepsgevoel: Herodotus' Historiën en het belang van een gedeeld verleden

- [H4. Intentionele geschiedenis: het verleden als anker](#)
- [H5. De herinnering aan de Perzische oorlog: Simonides en Aeschylus](#)
- [H6. Herodotus en de Perzische oorlog](#)

College 3. Conflict, hiërarchie, status: see you in court!

- [H7. Erbij horen en buitensluiten: ankers in conflictsituaties](#)
- [H8. Een antiek proces over homoseksueel gedrag: Aeschines Tegen Timarchus](#)
- [H9. De literaire verbeelding van de rechtspraak in Athene: Aeschylus' Eumeniden en Aristophanes' Wespen](#)

College 4. Ankers voor persoonlijke identiteit: Socrates en Augustinus

H10. Ankers voor het portret van Socrates

H11. Augustinus' zelfportret

H12. Tolle lege en "Anchoring Innovation"

Verantwoording en suggesties voor verdere lectuur

Namen, woorden en data

Colofon

Ineke Sluiter

Prof.dr. Ineke Sluiter is hoogleraar Griekse taal- en letterkunde aan de Universiteit Leiden. Zij schrijft over antieke literatuur en over antieke en moderne ideeën over taal, van grammatica tot vrijheid van meningsuiting. In 2010 won zij de prestigieuze Spinozaprijs.

Studium Generale Universiteit Leiden

Studium Generale Universiteit Leiden organiseert lezingen voor studenten en andere belangstellenden van binnen en buiten de universiteit die over de grenzen van hun vakgebied heen willen kijken.

Voor meer informatie, kijk op: <https://www.universiteitleiden.nl/studium-generale>

Synopsis van het hoorcollege *Het nieuwe van de oudheid*

Dit college is gestructureerd rond belangrijke bouwstenen van menselijke samenlevingen:

- de afwisseling van generaties;
- groepsvorming en coöperatie;
- hiërarchie, competitie en conflict;
- het individu.

Aan de hand daarvan bestuderen we ons thema van de relatie van het oude en het nieuwe: we stellen nieuwe vragen aan oude teksten en culturen, en we bestuderen het belangrijke menselijke fenomeen van het verankeren van het nieuwe in wat bekend is.

College 1. Generaties: ouders en kinderen van Homerus tot Euripides' *Medea*

H1. Ankeren

De aantrekkingskracht van de oudheid voor onze moderne tijd. De oudheid als 'anker'. Hoe werkt 'verankering' van wat nieuw is? Ankeren als menselijke behoefte. Het primaire biologische anker: generaties. Het symbolische belang van generaties. Hesiodus' *Theogonie*; het geslachtsregister uit *Genesis*. Generaties als structurerend motief in Homerus.

H2. Ouders en kinderen in de *Ilias* en *Odyssee*

Vader en zoon relaties bij Homerus. De verstoorde overgang tussen de generaties in oorlogstijd. Dit probleem speelt bij Trojanen, Grieken én goden. Het afscheid van Hector en Andromache en de schrik van baby Astyanax. De rol van vaders en vaderfiguren aan de Griekse kant. Goddelijke vader, sterfelijke zoon: de dood van Sarpedon. De climax: Achilles en Priamus. Enig kind: een precare situatie. Koningshuizen van Ithaca naar de Oranjes naar Disney's *Lion King*. De 'circle of life'.

H3. Een moordmoeder: Euripides' *Medea*

Het verhaal van Medea. Wat bezielt Medea om haar kinderen te doden? Een geheel nieuwe kijk op deze oude tekst: cognitieve literatuurwetenschap. Hoe vormen wij ons een beeld van wie iemand is of wat hij of zij denkt of wil? Stereotiepen, frames, scenario's, verhalen. Het verhaal van Oscar Pistorius, de 'Blade Runner'. 'Cues' en het integreren daarvan. Gedachten lezen. In het hoofd van Medea.

College 2. Groepsgevoel: Herodotus' *Historiën* en het belang van een gedeeld verleden

H4. Intentionele geschiedenis: het verleden als anker

Ook in grotere eenheden dan de familie is er behoefte aan ankers. De kracht van verhalen over een gedeeld verleden. Wat is intentionele geschiedenis? Hoe werkt verankering met behulp van het verleden? Praesidium libertatis. Herinnering als sociale activiteit. Het geheugen is dynamisch en functioneel voor heden en toekomst. Communicatieve en culturele herinnering. Van de Trojaanse oorlog naar de oorlog tegen de Perzen.

H5. De herinnering aan de Perzische oorlog: Simonides en Aeschylus

Wie bepaalt wat er wordt doorgegeven over de overwinning van de Grieken op de Perzen? Simonides verankert de Perzische oorlog in de Trojaanse oorlog. Iconische scènes uit de Perzische oorlog: de afgehakte hand en het verticale lijk. De Perzen van Aeschylus. Karakterisering van Atheners en Perzen. De Perzen als intentionele geschiedenis.

H6. Herodotus en de Perzische oorlog

Herodotus' visie op de geschiedenis. Een moreel kader. Het verhaal van Solon en Croesus. Het einde van de *Historiën*. De ontdekking van 'vrijheid'. De rol van orakels: interpretatie als verankering. Perspectief van Atheners en Perzen. Intentionele geschiedenis en culturele herinnering als ankers voor groepsidentiteit.

College 3. Conflict, hiërarchie, status: *see you in court!*

H7. Erbij horen en buitensluiten: ankers in conflictsituaties

De Black Athena controverse. Racisme in de klassieken? Het belang van de oudheid in actuele culturele discussies. De classicus als getuige-deskundige voor de rechtbank. De 'Colorado amendment 2' zaak over discriminatie op basis van seksuele geaardheid. Martha Nussbaum en Griekse 'homosexualiteit'. De rechtbank en 'het nieuwe van de oudheid'.

H8. Een antiek proces over homoseksueel gedrag: Aeschines Tegen Timarchus

De maatschappelijke rol van processen. Zelfs het nieuwste vonnis verankerd in een ononderbroken traditie. In Athene dienen rechtzaken niet alleen om conflicten te beslechten, maar ze worden ook gebruikt als een manier om ze voort te zetten. Het conflict tussen Aeschines en Demosthenes en de rol daarin van de redevoering tegen Timarchus (346 v. Chr.). Timarchus zou zijn politieke rechten verspeeld hebben door zich te prostitueren. Behandeling van de redevoering.

H9. De literaire verbeelding van de rechtspraak in Athene: Aeschylus' *Eumeniden* en Aristophanes' *Wespen*

De plaats van de *Eumeniden* in de trilogie '*de Oresteïa*'. Analyse van het stuk. Generatieconflicten bij goden en mensen. Conflicten tussen vrouwen en mannen. Olympische goden tegen chthonische goden. Rechtspraak en politiek. Aristophanes' *Wespen* en de politieke situatie van Athene in het laatste kwart van de 5e eeuw v. Chr. Analyse van het stuk. Rechtspraak als een manier om langdurige conflicten te onderhouden. De rechtbank als arena om statuskwesies uit te vechten.

College 4. Ankers voor persoonlijke identiteit: Socrates en Augustinus

H10. Ankers voor het portret van Socrates

'Verankeren' op alle niveaus van menselijke samenleving: generaties, groepen (coöperatie), conflictsituaties over hiërarchie en status. Nu: twee innovatieve individuen, zelf ankers voor latere tijden, Socrates en Augustinus. Hoe zijn ze zelf 'verankerd' geraakt? Verankering in het portret door Plato van Socrates. Socrates is 'geen sofist'; Socrates en het orakel (zie college II, hoofdstuk 6); Socrates en de 'family business' van zijn moeder (zie college I, generaties); Socrates en Achilles (zie college II, hoofdstuk 5 en 6: de rol van Homerus).

H11. Augustinus' zelfportret

Ankers in de *Confessiones*. Moeder Monica. Augustinus' taalgebruik een vernieuwende mix van traditionele elementen. De verankering van het bekeringsverhaal binnen de *Confessiones*. De perendiefstal: Adam, Catilina en de verloren zoon. Augustinus en Vergilius. Wat is een bekering.

H12. Tolle lege en "Anchoring Innovation"

Verhalen als dominostenen. Marius Victorinus' coming out als Christen: een nieuwe manier om naar de oudheid te kijken. De bekeringscène in de tuin. Nog eenmaal Catilina? De stilering van Augustinus' ervaring. Talloze ankers aangebracht om deze unieke en nieuwe ervaring te begrijpen. Anchoring innovation.

Verantwoording en suggesties voor verdere lectuur

Vertalingen

Voor de beschikbaarheid van Nederlandse vertalingen van klassieke teksten kan men consulteren: Patrick de Rynck en Andries Welkenhuysen, *De Oudheid in het Nederlands*:

www.dbnl.org/tekst/rync001oudh01_01/

Voor deze colleges is gebruik gemaakt van de volgende vertalingen, resp. de luisteraar zou zich tot de volgende vertalingen kunnen wenden:

Aeschylus:

Perzen: Aischylos, *De Perzen*, vertaald en ingeleid door Evert Straat (Ooievaar, 167), Den Haag: Bakker-Daamen, 1963,

Eumeniden: Eén familie, acht tragedies. Aischylos, Sofokles, Euripides. De vertaling van Gerard Koolschijn. Amsterdam: Athenaeum -- Polak & van Genneep 1999.

Augustinus: *Confessiones*

Sizoo, Alexander, *Augustinus' Belijdenissen – Augustinus' Confessiones*. Amsterdam 1948, 6e druk. Sleddens, Wim, *Belijdenissen = Confessiones*. Budel 2011, 2e druk.

Wijdeveld, Gerard, *Aurelius Augustinus, Belijdenissen*. Utrecht 1963; Amsterdam: Ambo 1997.

Euripides: *Medea*

Alkestis-Medea, vertaald door Gerard Koolschijn (Ambo-Klassiek), Baarn, Ambo, 1989

Herodotus: *Historiën*

Hèrodotos' *Historiën*, vertaald en ingeleid door Onno Damsté..., Bussum, de Haan, 1968.

Dolen, Hein van, *Herodotos. Het verslag van mijn onderzoek*, Nijmegen 1995; herziene herd. 1996, 2000.

Hesiodus: *Theogonie*

Wolther Kassies, *Hesiodos. De geboorte van de goden. Werken en dagen*. Amsterdam 2002.

Homerus: *Ilias* en *Odyssee*

H.J. de Roy van Zuydewijn, *Homerus Ilias. De wrok van Achilles*. Amsterdam-Antwerpen 1993

H.J. de Roy van Zuydewijn, *Homerus Odyssee. De terugkeer van Odysseus*. Amsterdam-Antwerpen, 1997

Plato: Apologie, Crito, Theaetetus

Sokrates' leven en dood (*Symposion, Euthyfron, Sokrates' verdediging, Kriton, Faidon*), vertaald door Gerard Koolschijn. Amsterdam: Athenaeum 1995.

Plato, *Verzameld werk*, vertaald door Hans Warren en Mario Molengraaf. Amsterdam: Bert Bakker: deel II *Theaitetos* (2001); deel III *Euthyfron, Apologia, Kriton* (1995).

Plato, *Verzameld werk*, vertaald door Xaveer de Win; geheel herzien door Jef Ector et al., Baarn: Agora 1999, vijf delen.

Verantwoording en suggesties voor verdere lectuur

Gesproken voetnoten komen een college niet ten goede. Maar intellectuele schulden moeten erkend worden. Vertalingen heb ik af en toe licht aangepast om ze gemakkelijker als spreektekst te kunnen gebruiken. Vakcollega's zullen gemakkelijk herkennen hoeveel ik te danken heb gehad aan de volgende bronnen en literatuur – noodgedwongen nog steeds een selectie:

Het concept Anchoring Innovation, dat aan de gehele serie colleges ten grondslag ligt, is ontworpen binnen de landelijke onderzoekschool OIKOS. Het is het onderwerp van een grootschalige onderzoeksagenda, ingediend bij NWO onder nummer 024.002.031 met als hoofdaanvragers André Lardinois (RU), Ineke Sluiter (UL), Josine Blok (UU), Irene de Jong (UvA), Caroline Kroon (VU), en Luuk de Ligt (UL).

Literatuur en bronnen voor College 1

Het voorbeeld van de geneesmiddelenindustrie is mij aan de hand gedaan door Prof.dr. D.D. Breimer. Het voorbeeld van Oscar Pistorius komt voort uit conversaties met Max van Duijn en Arie Verhagen in het kader van het promotieonderzoek van Max van Duijn over het snijvlak van de geesteswetenschappen en de evolutionaire cognitiewetenschap.

De behandeling van Euripides *Medea* is gebaseerd op de volgende publicatie, waarin ook relevante literatuurverwijzingen zijn opgenomen:

Sluiter, Ineke, Bob Corthals, Max van Duijn, en Michiel Verheij, 'In het hoofd van Medea. Gedachtenlezen bij een moordende moeder', *Lampas* 46 (2013), 3-13.

Aparte vermelding verdient de behandeling van de Medea stof door Christopher Gill:
Gill, C. 1996. *Personality in Greek Epic, Tragedy, and Philosophy. The Self in Dialogue*, Oxford.

Voor een uitvoerige behandeling van de scène tussen Achilles en Priamus, zie:
Sluiter, Ineke *De Klassiekste Klassiekers. Een serie van vier hoorcolleges over Ilias, Odyssee, Aeschylus' Agamemnon, en Sophocles' Koning Oedipus*. Home Academy [4 cd's, ISBN 978-90-8530-287-2]

Voor meer informatie over het thema van de familie in de Griekse oudheid, zie:
Patterson, Cynthia B., *The Family in Greek History*. Cambridge, Mass., 1998.

Verder wordt hier verwezen naar de film:
The Lion King, Walt Disney Productions 1994.

Literatuur en bronnen voor College 2

Ik dank dr. Hugo Koning voor inzage in zijn onderzoeksmateriaal over 'cultural memory studies'.
Assmann, Jan, *Das kulturelle Gedächtnis. Schrift, Erinnerung und politische Identität in frühen Hochkulturen*. München 1992.

Bowie, Ewen, 'Historical Narrative in Archaic and Early Classical Greek Elegy', in: David Konstan en Kurt A. Raaflaub (eds.), *Epic and History*. Oxford 2010, 145-166.

Bowie, Ewen, 'The Trojan War's reception in early Greek lyric, iambic and elegiac poetry', in: Foxhall, Linn, Hans-Joachim Gehrke, Nino Luraghi (eds.), *Intentional History. Spinning Time in Ancient Greece*. Stuttgart 2010, 57-87.

Foxhall, Linn, Hans-Joachim Gehrke, Nino Luraghi (eds.), *Intentional History. Spinning Time in Ancient Greece*. Stuttgart 2010.

Gehrke, Hans-Joachim, 'Representations of the past in Greek culture', in: Foxhall, Linn, Hans-Joachim Gehrke, Nino Luraghi (eds.), *Intentional History. Spinning Time in Ancient Greece*. Stuttgart 2010, 15-33.

Grethlein, Jonas, 'From "imperishable glory" to History: The Iliad and the Trojan War', in: David Konstan en Kurt A. Raaflaub (eds.), *Epic and History*. Oxford 2010, 122-144.

Reader, William W., *The severed hand and the upright corpse. The declamations of Marcus Antonius Polemo*. Atlanta, GA 1996.

Schuyt, Kees, en Ineke Sluiter (eds.), *Cleveringa's koffer. Recht, vrijheid en verantwoordelijkheid. Een selectie uit de 26-novemberredes aan de Universiteit Leiden, 1940-2010*, Leiden: Leiden Univ. Press.

Sluiter, Ineke, en Anthonya Visser, 'Playing The Persians: On Remembering History in Literature', in: J.F. van Dijkhuizen et al. (eds.), *Living in Posterity. Essays in Honour of Bart Westerweel*. Hilversum 2004, 239-248.

Wagenaar, Willem Albert, *In dienst van de toekomst*. Diesrede Universiteit Leiden, 2000

Literatuur en bronnen voor College 3

Voor de zaak Black Athena en het proces over discriminatie op basis van seksuele geaardheid (en de rol van Martha Nussbaum) grijp ik terug op mijn artikel 'Classical Challenges: Black Athena, Thucydides in Iraq, Plato in the Courtroom', in: Groen, Adriaan in 't, et al. (eds.), *Knowledge in Ferment. Dilemmas in Science, Scholarship and Society*. Leiden: Leiden Univ. Press, 2007, 189-207, met de literatuurverwijzingen aldaar. Het boek van Bernal is: Martin Bernal, *Black Athena. The Afroasiatic Roots of Classical Civilization. Volume I: The Fabrication of Ancient Greece 1785-1985*, London, 1987; Volume II: *The Archaeological and Documentary Evidence*, New Brunswick, 1991; volume III: *The Linguistic Evidence*, New Brunswick, 2006.

De rechtzaak uit Aeschylus *Eumeniden* heb ik eerder besproken in 'Vrijspraak voor een moordenaar', NRC Handelsblad, voorpagina Cultureel Supplement (p. 19), 24 november 2006.

Wie meer wil weten over *de Oresteia* kan bij een ander hoorcollege terecht: Ineke Sluiter, *De Klassiekste Klassiekers. Een serie van vier hoorcolleges over Ilias, Odyssee, Aeschylus' Agamemnon, en Sophocles' Koning Oedipus*. Home Academy 2006.

Over de antieke ideologie van de homo-erotiek, zie m.n.

Dover, Kenneth J., *Greek Homosexuality*. London 1978.

Nussbaum, Martha C., 'Platonic Love and Colorado Law: The Relevance of Ancient Greek Norms to Modern Sexual Controversies', in: *Virginia Law Review*, 80 (1994) p. 1515-1651.

Voor de antieke rechtspraak als manier om conflicten te voeren in plaats van ze te beslechten, zie: Carey, Christopher, *Trials from Classical Athens*. London-New York, 2011, herziene druk. [met vertaling van Aeschines' Tegen Timarchus].

Harvey, David, 'The sykophant and sykophancy: vexatious redefinition?', in: Cartledge, Paul & Paul Millett & Stephen Todd (eds.), *NOMOS. Essays in Athenian law, politics and society*. Cambridge 1990, 103-121.

Osborne, Robin, 'Vexatious litigation in classical Athens: sykophancy and the sykophant', in: Cartledge, Paul & Paul Millett & Stephen Todd (eds.), *NOMOS. Essays in Athenian law, politics and society*. Cambridge 1990, 83-102.

Literatuur en bronnen voor College 4

Voor de vormgeving van de Socratesfiguur als een nieuwe Achilles, zie: Sluiter, Ineke, 'Socrates als de ideale man', *Lampas* 42 (2009), 3-14 (met de literatuur aldaar);

Voor Socrates als vroedvrouw, zie:

Burnyeat, Myles F., 'Socratic Midwifery, Platonic Inspiration', *Bulletin of the Institute of Classical Studies* 24 (1977), 7-16.

Er is ook een hoorcollege dat speciaal aan de figuur van Socrates is gewijd:

Sluiter, Ineke, *Op zoek naar Socrates. Een serie van vier hoorcolleges over een onverschrokken vragensteller*. Home Academy 2007 [4 cd's, isbn 978-90-8530-068-7]

Mijn analyse van het bekeringsverhaal van Augustinus, inclusief de Marius Victorinus episode berust op:

Sluiter, Ineke, 'Aanstekelijke verhalen. De bekering van Augustinus', *Lampas* 43 (2010), 308-326.

Speciale vermelding voor het uitbreiden van het begrip 'coming out' naar alle identiteitskwesies verdient: Sedgwick Kosofsky, Eve, *Epistemology of the Closet*. Berkeley-Los Angeles 1990.

Namen, woorden, en data

? 8e eeuw v. Chr. Homerus' Ilias en (wat later) Odyssee (dit zijn traditionele dateringen voor

wat in feite berust op een veel oudere orale traditie)

? ca. 700 Hesiodus' Theogonie

472 Aeschylus' Perzen

469-399 Socrates

458 Aeschylus' Oresteia (incl. Eumeniden)

ca. 427-347 Plato

431-404 Peloponnesische oorlog tussen Athene en Sparta. Sparta wint.

431 Euripides' Medea

422 Aristophanes' komedie Wespen

399 Proces tegen Socrates en zijn executie.

346 Aanklacht van Aeschines tegen Timarchus.

Achilles Griekse held uit de Ilias van Homerus. Socrates vergelijkt zich wel eens met hem – wat van de filosoof het nieuwe model van

	mannelijkheid en moed maakt.
Agamemnon	Griekse koning. Leider van de expeditie tegen Troje. Raakt in conflict met Achilles.
Aeschines	Atheens politicus en redenaar, 389-314 v. Chr., vijand van Demosthenes.
Aeschylus	Griekse tragediedichter, ca. 525-455 v. Chr.
Andrómache	Vrouw van de Trojaanse prins Hector.
Aristóphanes	ca. 450-ca. 385. Beroemdste komediedichter van klassiek Athene. Vertegenwoordigt de zogenaamde 'Oude Komēdie' met veel persoonlijke spot en satire. Schrijft De Wespen over de Atheense rechtbankverslaving.
Astyanax	Baby-zoon van Hector en Andromache.
Atossa	Koningin-moeder van de Perzen. Moeder van Xerxes.
Augustinus	Kerkvader, AD 354-430, auteur van de Confessiones.
Crito	Leeftijdgenoot en vertrouweling van Socrates.
Cynegeirus	Broer van de dichter Aeschylus. Verliest zijn hand in de slag bij Marathon, 490 v. Chr.
Cyrus	Grote koning der Perzen, vader van Atossa, 6e eeuw v. Chr.
Gaia	Aardgodin. Eerste godengeneratie in Hesiodus.
Darius	Perzische koning, vader van Xerxes.
Delphi	Zetel van het belangrijkste orakel van de Griekse wereld, dat van de god Apollo.
Demosthenes	Atheens redenaar en politicus, 384-322 v. Chr., vijand van Aeschines.
Eumeníden	Titel van het derde stuk uit de Oresteia-trilogie van Aeschylus. 'Goedgunstige godinnen', eufemistische naam voor de wraakgodinnen.
Hector	Trojaanse prins en voornaamste strijder. Doodt Patroclus en wordt zelf door Achilles in een tweegevecht verslagen. Zijn vader Priamus komt het lijk terughalen bij Achilles.
Heródotus	Griekse geschiedschrijver, 5e eeuw v. Chr.
Hesíodus	Dichter van het leerdicht Theogonie.
hubris	overmoed, gebrek aan respect voor goden en mensen, zich uitend in

	brutaal en aanstootgevend gedrag.
Jason	Griekse held, leider van de Argonauten. Man van Medea.
kleos	roem, roep (zoals verbreid in gedichten en gezangen)
Kronos	Zoon van Ouranos en Gaia bij Hesiodus. Vader van Zeus.
maieutiek	'Verloskunde'. Socrates hanteert een maieutische methode. Hij 'verlost' zijn gesprekspartners van de ideeën waarvan zij zwanger zijn, en controleert de levensvatbaarheid ervan. Maia is Grieks voor (o.a.) 'vroedvrouw'.
Medea	niet-Griekse vrouw van Jason; hoofdpersoon van de gelijknamige tragedie van Euripides.
Orestes	Zoon van Agamemnon en Clytaemnestra. Doodt zijn moeder om zijn vader te wreken en wordt vervolgd door de Wraakgodinnen.
Ouranos	Hemelgod. Eerste godengeneratie in Hesiodus.
Patroclus	Boezemvriend van Achilles. Wordt gedood door de Trojaan Hector.
Phthia	Land van herkomst van Achilles.
Phrynichus	Tragediedichter, auteur van de Val van Milete, 5e eeuw v. Chr.
Pistorius, Oscar	Zuidafrikaanse atleet met twee beenprothesen (vandaar bijnaam 'Blade Runner') in 2013 verdacht van het vermoorden van zijn vriendin.
Plataeae	plaats waar een grote veldslag in de Perzische oorlog plaatsvond in 479 v.C.
Plato	Grootste Griekse filosoof. Schrijft dialogen waarin vrijwel steeds zijn leermeester Socrates de hoofdpersoon is.
Priamus	Oude koning der Trojanen. Vader van Hector.
Rheia	moeder van de god Zeus.
Simónides	Griekse dichter, 5e eeuw v. Chr.
Simpson, O.J.	Amerikaanse football speler. In 1995 vrijgesproken van moord op zijn ex-vriendin in strafproces; in civiele procedure veroordeeld tot betalen van aanzienlijke schadevergoeding.
Sócrates	Grieks filosoof, 469-399 v. Chr.; kleurrijke en vernieuwende persoonlijkheid.
sofisten	belangrijke groep intellectuelen ten tijde van Socrates. Door Plato van deze misprijzende naam voorzien. In feite vaak in dezelfde

problemen geïnteresseerd als Socrates. Een belangrijk onderscheid is dat zij zich lieten betalen voor hun onderwijs, en ook kennis van zaken claimden, speciaal expertise in de welsprekendheid. Volgens Socrates is dat geen echt vak omdat goed spreken altijd afhangt van kennis van zaken over het.

Solon	Wetgever en dichter, 'wijze' uit Athene. 6e eeuw v. Chr.
Timarchus	medestander van Demosthenes. Wordt aangeklaagd door Aeschines.
Victorinus, Marius	Leraar in de welsprekendheid en filosoof, 4e eeuw n. Chr.
Xerxes	Perzische koning, zoon van Darius en Atossa; onderneemt expeditie tegen de Grieken in 480-479 v. Chr.
Zeus	Zoon van Kronos en Rheia. Oppergod van de Olympische goden.

Colofon

Home Academy geeft hoorcolleges uit voor thuis en onderweg. Direct te downloaden of onbeperkt te beluisteren in de Home Academy Club. Interessante onderwerpen, van geschiedenis tot natuurwetenschappen, voorgedragen door boeiende sprekers. Zo kan je kennis opdoen in de auto, in de trein, op de fiets of thuis op de bank. Download de Home Academy app voor het beluisteren van onze hoorcolleges op een mobiel of tablet.

Kijk verder op www.home-academy.nl

Uitgave Home Academy Publishers
Middelblok 81
2831 BK Gouderak
Tel: 0182 – 370001
E-mail: info@home-academy.nl

Opname	Sandro Ligtenberg (Leiden, april 2013)
Stem Inleiding	F.C. van Nispen tot Sevenaer
Muziek Intro	Cok Verweij
Mastering	Frits de Bruijn
Vormgeving	Floor Plikaar

© Hoorcollege Copyright 2013 Home Academy Publishers B.V.
ISBN 978 90 8530 123 3
NUR 610, 77, 78

Alle rechten voorbehouden. Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen, mag niets uit deze uitgave worden vervoelvoudigd, uitgeleend, verhuurd, uitgezonden, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door (foto)kopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaand schriftelijk toestemming van de uitgever.